

WIL EN GEWILLIGHEID

A. E. Knoch

Wil en gewilligheid.

Dringt God de mens Zijn wil op?

Gods wil heeft zijn oorsprong in Hemzelf en is vastgelegd door wat Hij is. Aangezien Zijn wezen licht en liefde is, bestaat Zijn wil daarin Zichzelf te openbaren en dit geldt speciaal voor Zijn genegenheid. Omdat een andere beweegreden dit feit niet kan veranderen is Zijn wil standvastig en Zijn plan onveranderlijk. Omdat Hij ook alle macht heeft is er niets wat Zijn wil zou kunnen doorkruisen. Hetzelfde geldt voor Zijn wijsheid. Omdat Hij alle wijsheid bezit en de onthulling van Zijn waarheid het best door het contrast duidelijk wordt, gebruikt Hij de duisternis om het licht te openbaren, het kwaad om kennis van het goede te verschaffen en ten slotte haat om begrip voor Zijn liefde te wekken. Deze doelstellingen staan schijnbaar in tegenstelling tot Zijn wil; toch dient alles ertoe het einddoel te verwezenlijken. Dan zal er geen nacht meer zijn en geen verderf, en allen zullen met God verzoend zijn.

Aangezien Christus macht heeft over de onstuimige elementen rijst de vraag, waarom Hij Zijn vijanden dan niet met een enkel woord onderwierp. Vele legioenen engelen stonden Hem ter beschikking. Waarom dwong Hij Zijn vijanden niet om oprechte onderdanen in Zijn Koninkrijk te worden? Vele malen *wilde* Hij de kinderen van Jeruzalem onder Zijn vleugels nemen, maar zij *wilden* niet (Matth. 23:37). Zelfs één van Zijn uitgekozen discipelen gehoorzaamde Satan, de tegenstander, in plaats van Zijn woorden (Joh. 12:3; Luc. 22:3). Zijn discipelen werden niet door geweld gewonnen, maar door de zachte druk van de liefde. Hun *wil* werd gewonnen om te werken in harmonie met de Zijne. *Het is niet Gods wil Zijn kracht te openbaren ten koste van de liefde!* Aanbidding en navolging zullen vrijwillig gebeuren, niet door geweld. Zijn grootste kracht ligt in de zwakheid en het lijden aan het kruis. Door dit kruis wil Hij de aanbeddende trouw van de harten van de mensen winnen.

Hoewel alle kracht uit God is en niets zonder Hem volbracht wordt, werkt Hij *door* anderen. *Alles* vindt plaats *door* Zijn geliefde Zoon. En het behaagt Hem Zijn nederigste schepselen taken toe te vertrouwen, zelfs de slechtste onder hen, ja zelfs vervolgers, zoals Saulus van Tarsus er een was, de eerste van de zondaren, om Zijn werk uit te voeren. Dat geldt nog meer voor allen, bij wie Hij Zijn geest heeft ingeplant. Hij bewerkt dit niet door dwang of met geweld, maar doordat Hij hun wil door de openbaring van Zijn liefde wint, zodat zij met Hem samen *willen* werken, ook als zij nog niet voldoende van Zijn genade hebben begrepen om met Hem te kunnen samenwerken.

Er zal maar weinig van de menselijke wil overblijven, als wij hem niet met Gods geweldige en overweldigende openbaring van Zichzelf mengen. Aan de andere kant zouden wij de wil van God niet kunnen begrijpen, als wij niet zelf een wil hadden. Zelfs een *weerbarstige* wil is noodzakelijk. Als God niet allen had besloten onder weerspanningheid, zou Hij Zich ook niet over allen kunnen ontfermen (Rom. 11:32). God had de wereld vol robotten kunnen maken, die op de geringste impuls reageren, dan zouden ze echter zonder ziel en gevoel zijn, niet in staat om genegenheid te voelen en liefde te beantwoorden. God geeft de mens weliswaar het bewustzijn om beslissingen te kunnen nemen, maar Hij geeft hem geen zicht op alle omstandigheden en krachten, die zijn wil vormen en hem naar de door God *geplande* beslissing duwen. En dit is ook in overeenstemming met de raad van Zijn wil, omdat Zijn onbegrijpelijke liefde verlangt naar wederliefde *zonder* dat de mens er bewust toe gedwongen wordt.

Ook het evangelie verandert ons niet in automaten, die mechanisch Zijn instructies

gehoorzamen. Het neemt integendeel onze harten in beslag met Zijn liefde en wint onze wil, zodat wij niet anders kunnen dan Zijn wil doen en ons bovendien met onze hele existentie daarin *verheugen*.

De voltooiing aan het einde van de eonen vereist onderschikking, een onderschikking (niet: onderwerping) als resultaat van de overwinning op de weerspanning, maar niet door afgestomptheid of onverschilligheid. Wat zou dat voor een wereld zijn, vol met ongeïnteresseerde, gevoelloze, saaie, willoze automaten! Dergelijke criteria zijn tekenen van een ernstig ziektebeeld. De Zoon zal absoluut niet zo'n passieve en minderwaardige plaats innemen! Ook Hij zal Zich onderschikken, tegelijkertijd zal Hij het middelpunt van het eerbetoon door het universum zijn (Fil. 2:11). Ook wij zullen *ongedwongen* ondergeschikten zijn, en zo'n achting voor de wil van God hebben, dat onze eigen wil volkomen met de Zijne in harmonie is.

Verhoudingsgewijs zou het voor God een eenvoudige zaak zijn, om Zijn schepselen Zijn wil op te leggen. Het stoffelijke universum en zelfs de lagere levensvormen kunnen zich niet tegen Hem verzetten. Had Hij dan de voltooiing niet kunnen bewerkstelligen (wanneer alles Hem ondergeschikt zal zijn) zonder de verschrikkelijke tragedie van de eonen, zonder zonde en lijden, zonder gericht en toorn? Volstrekt niet! Het meest wezenlijke en belangrijkste element van liefde zou dan ontbreken. De echo van de schepselen zou puur mechanisch zijn zonder begrip of genegenheid; Zijn *genade* zou onbekend zijn. De schepping zou als met ijzeren boeien gebonden zijn in plaats van door gouden koorden van liefde tegen Zijn hart geklemd. Onze wil moet in de smeltkroes van de liefde samengesmolten worden, voordat Hij voor ons *alles* kan zijn.

Is de onderschikking van allen, zoals in Filipp. 2:9-11 beschreven wordt, een door de mens ongewilde belijdenis, die hem opgedrongen wordt?

Zeker, het woord "begenadigd" leidt ons binnen in de genade, die in strijd is met de gedachte aan een gericht. Dit woord werd al eerder in deze brief gebruikt: "*Want aan u is de genade verleend, voor Christus, niet alleen in Hem te geloven, maar ook voor Hem te lijden*" (Fil. 1:29). De gelovigen hebben het voorrecht door toedoen van Zijn vijanden te lijden, de Redder heeft het veel grotere voorrecht hun redding te bewerken. Er wordt gezegd, dat iedereen zijn knieën zal *buigen*. Dat is een teken van trouwe toewijding en dienst. In een van de meest donkere dagen van het falen van Israël hield God voor Zichzelf 7000 mannen over, die *de knieën niet voor Baäl gebogen hadden* (Rom. 11:4). Daaruit blijkt, dat dit geen oppervlakkige handeling is, maar het gaat om een eerbetoon van het hart. Als Hij degene spaarde, die *niet* zijn knieën voor Baäl had gebogen, hoeveel te meer zal Hij redden wie hun knieën voor Zijn uitverkoren Redder buigen? Dit wordt nog grondig benadrukt door het voorzetsel dat Paulus hier gebruikt. Hij zegt bepaald niet, dat iedere knie zich '*voor*' de naam van Jezus zal buigen, maar '*in* de naam'. De betekenis wordt ons aan het begin van het hoofdstuk uitgelegd: "Indien er dan enige vertroosting is *in* Christus..." En opnieuw vinden wij in de verzen 19, 24 en 29 de formulering "in de Heer", wat zoveel betekent als: op grond van de naam, krachtens de naam, zoals ook blijkt uit de andere teksten, waarin dit voorkomt (Matth. 7:22; 10:41; 18:5,20; 21:9; Joh. 2:23; 5:43; 16:23-26; Ef. 5:20; Col. 3:17). Hiermee krijgen wij de sleutel in handen voor onze Filippenzentekst, waarbij het gaat om de goddelijke verklaring (Rom. 14:11; Jes. 45:23): "*(Zo waarachtig als) Ik leef, spreekt de Heer: voor Mij zal alle knie zich buigen en alle tong zal God loven*".

Als deze eerbiedwekkende eed is vervuld, zal blijken, dat dit eerbetoon alleen door

de volmacht van de naam van een Redder geschiedt, in welke naam elke knie zich zal buigen en iedere tong hulde zal brengen.

De naam "Jezus" betekent: "Jahweh-Redder". Mozes veranderde de naam van Hosea, de zoon van Nun, in "Jahweh-Hosea": "Jozua" (Num. 13:16) als een teken, dat de redding niet door de mens komt, maar alleen in God gefundeerd is. Aan Christus werd deze zo hoogst betekenisvolle naam gegeven, omdat Hij Zijn volk van hun zonden zou redden (Matth. 1:21). Zijn naam wordt nooit gebruikt in verband met gericht alleen, maar altijd met redding. Buigen in deze naam kan maar een ding betekenen: de aanneming van de Heer als Redder en alle zegeningen, die dit inhoudt.

De concordantie leert ons, dat een eenvoudiger woord van *huldigen* (of: *eer bewijzen*), nl. *belijden*, altijd alleen wordt toegepast voor vrijwillige belijdenis zonder de geringste toepassing van dwang. Zij, die Hem voor de mensen belijden, zal Hij ook voor Zijn Vader belijden (Matth. 10:32). De Joden waren overeengekomen ieder uit de synagoge te werpen, die Christus zou belijden (Joh. 9:22). Zelfs vele oversten geloofden aan Hem, zij beleden Hem echter niet (Joh. 12:42). Een van de treffendste passages lezen wij in de brief aan de Romeinen, waarin ons verzekerd wordt, dat, als iemand Jezus als Heer belijdt, hij gered wordt (Rom. 10:9). Onze Filippenzenteekst is de versterkte vorm, die gebruikt wordt als wij lezen over de belijdenis van zonden (Matth. 3:6; Marc. 1:5; Hand. 19:18; Jac. 5:16), die openlijk afgelegd werd. Dit lijkt op aanbidding, zodat de algemeen gebruikelijke vertalingen in Matth. 11:25 en Luc. 10:21 "danken" schrijven. Dit betekent instemming van het hart, er is nooit geweld of dwang mee verbonden. Dat wordt ook bevestigd door onze tekst, waarin ons gezegd wordt, dat *iedere knie* en *iedere tong* in deze aanbiddingsplechtigheid zal zijn besloten. Er zijn zowel heiligen als ook anderen in betrokken. De gelovigen hebben hun knieën al gebogen en in Zijn naam God beleden. Het is toch ondenkbaar, dat zij daarvoor ooit dwang nodig zouden hebben! Dat zou echter onvermijdelijk zijn als de woorden de aangetoonde betekenis niet hadden. In Fil. 2:10 wordt helemaal geen verschil tussen gelovigen en ongelovigen gemaakt. Wat geweldig is het, dat Zijn verhoging op geen enkele wijze de heerlijkheid van de Vader benadeelt, maar deze heerlijkheid juist tentoonstelt! Hoe zou Gods *Vaderschap* geopenbaard kunnen worden door Zijn schepselen onder Zijn voeten te vertrappen? Zou een *Vader* verheerlijkt worden, Die Zijn vijanden in de onderschikking zou dwingen? God als *Vader* staat in geen enkele relatie tot vergelding of toorn. Als Vader kan Hij Zijn kinderen wel een standje geven, maar de verhoging van Christus is gebaseerd op de genade en haar zegeningen; want die leidt tot erkenning van God als Vader en verheerlijkt deze kant van Zijn heerlijkheid.

A.E. Knoch.

U.R. 1/87.